

Βρυξέλλες, 14 Μαΐου 2018
(OR. en)

8795/18

Διοργανικός φάκελος:
2018/0049 (NLE)

SCH-EVAL 104
MIGR 57
COMIX 246

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Με ημερομηνία: 14 Μαΐου 2018

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 8289/18

Θέμα: Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου με σύσταση σχετικά με την αντιμετώπιση των ελλείψεων που εντοπίστηκαν στην αξιολόγηση του 2017 όσον αφορά την εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν από την **Πορτογαλία** στον τομέα της **επιστροφής**

Επισυνάπτεται στο παράρτημα για τις αντιπροσωπίες η εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου με σύσταση για την αντιμετώπιση των ελλείψεων που εντοπίστηκαν στην αξιολόγηση του 2017 όσον αφορά την εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν από την Πορτογαλία στον τομέα της επιστροφής, η οποία εγκρίθηκε από το Συμβούλιο κατά τη σύνοδό του στις 14 Μαΐου 2018.

Σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2013 του Συμβουλίου της 7ης Οκτωβρίου 2013, η παρούσα σύσταση θα διαβιβασθεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στα εθνικά κοινοβούλια.

Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου με

ΣΥΣΤΑΣΗ

για την αντιμετώπιση των ελλείψεων που εντοπίστηκαν στην αξιολόγηση του 2017 όσον αφορά την εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν από την Πορτογαλία στον τομέα της επιστροφής

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1053/2013 του Συμβουλίου, της 7ης Οκτωβρίου 2013, σχετικά με τη θέσπιση ενός μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης για την επαλήθευση της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν και την κατάργηση της απόφασης της εκτελεστικής επιτροπής της 16ης Σεπτεμβρίου 1998 σχετικά με τη σύσταση της μόνιμης επιτροπής για την αξιολόγηση και την εφαρμογή της σύμβασης Σένγκεν¹, και ιδίως το άρθρο 15,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Σκοπός της παρούσας απόφασης με την οποία διατυπώνεται σύσταση είναι να προτείνει στην Πορτογαλία μέτρα αποκατάστασης για την κάλυψη των ελλείψεων που εντοπίστηκαν κατά τη διενεργηθείσα το 2017 αξιολόγηση Σένγκεν στον τομέα της επιστροφής. Σε συνέχεια της αξιολόγησης, εγκρίθηκε έκθεση η οποία καλύπτει τις διαπιστώσεις και τις εκτιμήσεις και στην οποία απαριθμούνται οι βέλτιστες πρακτικές και οι ελλείψεις που εντοπίστηκαν με την εκτελεστική απόφαση C(2018) 302 της Επιτροπής.

¹ EE L 295 της 6.11.2013, σ. 27.

- (2) Η συνεργασία μεταξύ της Υπηρεσίας Συνόρων και Μετανάστευσης (SEF) και της Γενικής Διεύθυνσης Σωφρονιστικών Υπηρεσιών, η οποία διευκολύνει την άμεση απομάκρυνση υπηκόων τρίτων χωρών που τελούν υπό ποινική κράτηση και υπόκεινται σε απόφαση επιστροφής, με την προώθηση τόσο της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών επιστροφής όσο και της αποφυγής κάθε συμπληρωματικής περιόδου κράτησης με σκοπό την απομάκρυνση, θα πρέπει να θεωρηθεί καλή πρακτική.
- (3) Για να εξασφαλισθεί η συμμόρφωση με το κεκτημένο Σένγκεν στον τομέα της επιστροφής, και συγκεκριμένα με τους κανόνες και τις διαδικασίες που ορίζει η οδηγία 2008/115/ΕΚ², θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην εφαρμογή των συστάσεων 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10.
- (4) Θα πρέπει να ληφθούν όλα τα αναγκαία μέτρα για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών κατά τρόπο αποτελεσματικό και αναλογικό.
- (5) Η παρούσα απόφαση με την οποία διατυπώνεται σύσταση θα πρέπει να διαβιβαστεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στα κοινοβούλια των κρατών μελών. Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2013, εντός τριών μηνών από την έκδοση της παρούσας απόφασης, το αξιολογούμενο κράτος μέλος καταρτίζει σχέδιο δράσης που απαριθμεί όλες τις συστάσεις προς αποκατάσταση των ελλείψεων που τυχόν επισημάνθηκαν στην έκθεση αξιολόγησης και το υποβάλλει στην Επιτροπή και το Συμβούλιο,

ΣΥΝΙΣΤΑ

² Οδηγία 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών, ΕΕ L 348 της 24.12.2008, σ. 98.

ότι η Πορτογαλική Δημοκρατία θα πρέπει:

1. να καθιερώσει στην εθνική της νομοθεσία αντικειμενικά κριτήρια, στα οποία θα στηρίζονται οι αρμόδιες αρχές για την εκπόνηση της αξιολόγησής τους σχετικά με το κατά πόσον υπάρχει κίνδυνος διαφυγής υπηκόου τρίτης χώρας που υπόκειται σε διαδικασία επιστροφής, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 7 της οδηγίας 2008/115/EK·
2. να εξασφαλίσει ότι οι αποφάσεις για τη χορήγηση προθεσμίας οικειοθελούς αναχώρησης καθορίζουν σαφή νομική υποχρέωση για τους παρανόμως διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών να εγκαταλείψουν την επικράτεια των κρατών μελών και των συνδεδεμένων χωρών Σένγκεν, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 4 και το άρθρο 6 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/115/EK·
3. να τροποποιήσει το άρθρο 139 παράγραφος 3 του νόμου 23/2007, της 4ης Ιουλίου 2007, σχετικά με την είσοδο, διαμονή, έξοδο και επιστροφή αλλοδαπών από την εθνική επικράτεια (εφεξής «νόμος περί μετανάστευσης»), έτσι ώστε να εξασφαλίσει ότι οι απαγορεύσεις εισόδου οι οποίες εκδίδονται σχετικά με αποφάσεις επιστροφής που απευθύνονται στους δικαιούχους του προγράμματος υποστηριζόμενης οικειοθελούς επιστροφής (και επανένταξης) απαγορεύουν την είσοδο και παραμονή στο έδαφος των κρατών μελών και των συνδεδεμένων χωρών Σένγκεν, και όχι μόνο στην πορτογαλική επικράτεια· για τον σκοπό αυτόν, να εισάγει στο SIS II καταχώριση σχετικά με την άρνηση εισόδου και παραμονής για τέτοιες απαγορεύσεις εισόδου·
4. να τροποποιήσει το άρθρο 139 παράγραφος 3 και το άρθρο 147 παράγραφος 2 του νόμου περί μετανάστευσης ώστε να επιβάλλει στις αρμόδιες εθνικές αρχές να διενεργούν ατομική αξιολόγηση των συναφών περιστάσεων κάθε περίπτωσης προκειμένου να καθοριστεί η πραγματική διάρκεια των απαγορεύσεων εισόδου όσον αφορά τους δικαιούχους της στήριξης οικειοθελούς επιστροφής (και επανένταξης) και τους υπηκόους τρίτων χωρών που υπόκεινται σε απομάκρυνση από συνοδεία έως συνοριακό σταθμό·

5. να δημιουργήσει σύστημα που να εξασφαλίζει ότι μπορούν να εκδίδονται αποφάσεις επιστροφής και, ενδεχομένως, απαγορεύσεις εισόδου για παρανόμως διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών, οι οποίοι συλλαμβάνονται κατά τη διάρκεια ελέγχων εξόδου στα εξωτερικά σύνορα, κατόπιν αξιολόγησης κατά περίπτωση και τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας·
6. να λάβει μέτρα για να διασφαλίσει ότι εκδίδεται συστηματικά απαγόρευση εισόδου για υπηκόους τρίτων χωρών, οι οποίοι δεν επέστρεψαν εντός της χορηγηθείσας προθεσμίας οικειοθελούς αναχώρησης και εντοπίζονται κατά τη διάρκεια ελέγχου εξόδου στα εξωτερικά σύνορα, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο β) της οδηγίας 2008/115/EK·
7. να λάβει περαιτέρω μέτρα για να εξασφαλίσει την εκτέλεση των αποφάσεων επιστροφής κατά τρόπο αποτελεσματικό και αναλογικό, σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/115/EK· προς τον σκοπό αυτόν, να επιτρέπει στην εθνική νομοθεσία ανώτατη περίοδο κράτησης, που επαρκεί για την ολοκλήρωση των αναγκαίων διαδικασιών για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών σε όλες τις περιπτώσεις, χρησιμοποιώντας την ευελιξία που προβλέπεται στο άρθρο 15 παράγραφοι 5 και 6 της οδηγίας 2008/115/EK· να προβλέπει στην εθνική νομοθεσία τη δυνατότητα επιβολής υποχρεώσεων που έχουν ως στόχο να αποτραπεί ο κίνδυνος διαφυγής σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 3 της οδηγίας 2008/115/EK· να διασφαλίσει την αποτελεσματική παρακολούθηση των δράσεων που αναλήφθηκαν από τους υπηκόους τρίτων χωρών για να συμμορφωθούν με απόφαση επιστροφής που χορηγεί προθεσμία οικειοθελούς αναχώρησης· να ενημερώνει τακτικά τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής σχετικά με τις ανάγκες επιστροφής, σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 2 του κανονισμού 2016/1624³, και να εξετάσει το ενδεχόμενο υποβολής αιτήματος για τη διοργάνωση και συμμετοχή σε επιχειρήσεις επιστροφής που οργανώνονται από τον εν λόγω Οργανισμό·

³ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1624 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Σεπτεμβρίου 2016, για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 863/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2007/2004 του Συμβουλίου και της απόφασης 2005/267/EK του Συμβουλίου (ΕΕ L 251 της 16.9.2016, σ. 1).

8. να εξασφαλίσει χωριστό κατάλυμα που να κατοχυρώνει τον επαρκή σεβασμό της ιδιωτικής ζωής και της ενότητας των οικογενειών σε EECIT (Espaço Equiparado a Centro de Instalação Temporária - Χώρος που ισοδυναμεί με κέντρο προσωρινής εγκατάστασης) σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 2 και το άρθρο 5 στοιχείο β) της οδηγίας 2008/115/EK· να εξασφαλίσει ότι οι ανήλικοι που κρατούνται σε EECIT έχουν πρόσβαση σε δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου, όπως σε δραστηριότητες παιχνιδιού και ψυχαγωγικές δραστηριότητες που αρμόζουν στην ηλικία τους, σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 3 της οδηγίας 2008/115/EK·
9. να λάβει μέτρα για να εξασφαλίσει ότι ο EECIT δεν χρησιμοποιείται για την κράτηση των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών προς απομάκρυνση για διάστημα μεγαλύτερο των 48 ωρών·
10. να λάβει μέτρα για να βελτιώσει τις συνθήκες κράτησης στον EECIT εξασφαλίζοντας ότι τηρείται αυστηρά η μέγιστη χωρητικότητά του, ότι υπάρχουν αρκετός χώρος και κρεβάτια για τους κρατούμενους υπηκόους τρίτων χωρών, ότι ο κοιτώνας των ανδρών διαθέτει φυσικό φωτισμό και επαρκή εξαερισμό, ότι υπάρχουν κατάλληλα έπιπλα και προβλέπονται ψυχαγωγικές δραστηριότητες, καθώς και μια υπηρεσία πλυντηρίων, ότι οι άνδρες και οι γυναίκες που τελούν υπό κράτηση διαχωρίζονται όσο το δυνατόν περισσότερο, και ότι προστατεύεται η ιδιωτική ζωή των κρατουμένων, ιδίως στις εγκαταστάσεις υγιεινής·
11. να εξασφαλίσει ότι οι ανήλικοι ηλικίας 16 έως 18 ετών φιλοξενούνται μαζί με τις οικογένειές τους σε χωριστό κατάλυμα που κατοχυρώνει τον επαρκή σεβασμό της ιδιωτικής ζωής και της ενότητας των οικογενειών στο UHSA (Unidade Habitacional de Santo António - Κέντρο Στέγασης του Santo António) σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 2 και το άρθρο 5 στοιχείο β) της οδηγίας 2008/115/EK.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*
